

cervical osteophytes: a case report and review of the literature. *Spine J* 2002; 2(6): 456–459.

13. Di Vito J. Cervical osteophytic dysphagia: Single and combined mechanisms. *Dysphagia* 1998; 13(1): 58–61.

14. Kimura J. *Electrodiagnosis in diseases of nerve and muscle: principles and practice*. Oxford: Oxford University Press 2001.

15. Bednařík J, Kadaňka Z, Voháňka S, Novotný O, Šurelová D, Filipovičová D et al. The value of somatosensory and motor evoked

potentials in pre-clinical spondylotic cervical cord compression. *Eur Spine J* 1998; 7: 493–500.

16. Dvorak J, Sutter M, Herdmann J. Cervical myelopathy: clinical and neurophysiological evaluation. *Eur Spine J* 2003; 12: S181–S187.

RECENZE

Hennerici MG, Daffertshofer M, Caplan LR, Szabo K (Eds). **Case Studies in Stroke. Common and Uncommon Presentations**. Cambridge: Cambridge University Press 2007. 272 p. ISBN 0-521-67367-4.

Autoři knihy využili názornosti sdělování informací pomocí popisu jednotlivých případů a připravili 60 kazuistik, na nichž demonstrují širokou paletu klinických nálezů i radiologických obrazů, kterými se mohou projevit cévní mozkové příhody (CMP). Úvodní kapitola na 11 stranách shrnuje základní fakta o klinických příznacích a diagnostických vyšetřeních, která jsou u pacientů s CMP prováděna. Tato část obsahuje také tabulky používaných skórovacích systémů a schémata algoritmů diagnostických postupů. Jde o text stručný, výstižně dokumentující základy péče o nemocné s cévními mozkovými příhodami.

Další část knihy obsahuje 12 kazuistik s typickými případy CMP a 48 případů méně obvyklých. Úvodní kazuistiky ocení především začínající neurologové, protože zde naleznou popis nejčastějších klinických příznaků, se kterými se budou v praxi u pacientů s CMP setkávat. Z dalších popisovaných případů mohou čerpat poučení i zkušení odborníci, protože prezentované případy ukazují širokou paletu projevů CMP a význam různých druhů vyšetření, které vedou ke správné diagnóze. Léčba těchto stavů není ve většině případů rozebírána.

Každá kazuistika začíná popisem klinických příznaků a nálezem neurologického vyšetření. Uvedeny jsou i hodnoty používaných neurologických skóre – NIH skóre (National Institute of Health Stroke Scale), Barthelův index a Glasgow Coma Scale. Následuje popis významných výsledků dalších provedených vyšetření – zobrazovacích metod (nejčastěji MRI nebo CT), EEG, laboratorních vyšetření krve, likvoru či jiných, vždy podle jejich významu pro daný případ. Za krátkým popisem kontrolního vyšetření demonstrujícího výsledný stav je prezentována obrazová dokumentace sestávající z několika reprezentativních snímků použitých zobrazovacích metod. Nejčastěji jsou zastoupeny obrazy MRI, ale i MR angiografie, CT, ultrasonografie, digitální subtrakční angiografie, někde i histologických preparátů. Obrazy jsou přiměřeným způsobem popsány, někdy doplněny i o schémata usnadňující jejich interpretaci. Následuje většinou jednou větou uvedená diagnóza. Za ní jsou shrnuty významné obecné i specifické znaky popisovaného případu. Právě zde čtenář nalezne vypsání nejvýznamnější informace i vysvětlení zvláštností jednotlivých kazuistik. Závěr vždy tvoří několik literárních odkazů, z nichž

jsou mnohdy vyčleněny aktuální přehledné články nebo první popisy probraného případu.

Uvedené členění kopíruje skutečný postup péče o pacienta, takže se přímo nabízí k zapamatování. Žádná z kazuistik nepřesahuje rozsahem 6 stran, což umožňuje udržet čtenářovu pozornost i volit si rychlost procházení knihou. Není nutné ji přečíst celou naráz, naopak se mi zdá vhodnější nechat si ji pro vyplnění té části aktivního studia, kdy už klesá pozornost. Autoři se snažili nalákat čtenáře i zajímavými názvy kazuistik, např. Bolest hlavy po vyčerpávajícím tenisovém zápase, Náhlá slabost po dovolené v Keni, Malý problém s velkými následky, Dekompresní nemoc potápěče, Dáma, které se nechtělo ráno vstávat...

Jak z výše uvedeného vyplývá, jde o zajímavé dílo, které nejvíce ocení začínající neurologové. Na dobře vybraných obvyklých i vzácnějších případech se mohou příjemnou formou seznámit s různorodými projevy cévních mozkových příhod.

prof. Miroslav Heřman